

Izvedbeni plan kolegija

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Studij	Sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij <i>Medicina</i>	Akadska godina	2024./2025.
Godina studija I.		Semestar	zimski
Naziv kolegija: Filozofija medicine			
Kratica kolegija: MEFIZB2	Šifra kolegija: 267636	Status kolegija: izborni	Jezik: hrvatski
Preuvjeti za upis kolegija: Nema			
Nastavno opterećenje			
Predavanja 5	Seminari 5	Vježbe 20	Ukupno sati 30
ECTS bodovi 1			

Literatura

Obvezna	James A. Marcum, <i>An Introductory Philosophy of Medicine: Humanizing Modern Medicine</i> (Dordrecht: Springer, 2008) R. Paul Thompson i Ross E. G. Upshur, <i>Philosophy of Medicine: An Introduction</i> (London: Routledge, 2018)
Dopunska	Jacob Stegenga, <i>Care & Cure: An Introduction to Philosophy of Medicine</i> (Chicago: The University of Chicago Press, 2018) Fred Gifford, ur., <i>Philosophy of Medicine</i> (Amsterdam: Elsevier, 2011) William E. Stempsey, S.J., <i>Disease and Diagnosis: Value-dependent Realism</i> (New York: Kluwer Academic Publishers, 2002) Miriam Solomon, Jeremy R. Simon i Harold Kincaid, ur., <i>The Routledge Companion to Philosophy of Medicine</i> (New York: Routledge, 2017) Thomas Schramme i Steven Edwards, ur., <i>Handbook of the Philosophy of Medicine</i> (Dordrecht: Springer, 2017) Mario Bunge, <i>Medical Philosophy: Conceptual Issues in Medicine</i> (Singapore: World Scientific, 2013) Anthony O'Hear, <i>Uvod u filozofiju znanosti</i> (Zagreb: Sveučilište u Zagrebu – Hrvatski studiji, 2007) Michael J. Loux, <i>Metafizika: Suvremen uvod</i> (Zagreb: Sveučilište u Zagrebu – Hrvatski studiji, 2010)

II. NASTAVNO OSOBLJE

Ime i prezime dr. sc. Martin Kuhar, dr. med.	Elektronička pošta
Nositelj kolegija	
naslovni doc. dr. sc. Martin Kuhar	martin.kuhar@unicath.hr
Suradnici na kolegiju	

Konzultacije Prema objavljenom rasporedu

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

Opis kolegija

Filozofija medicine predstavlja dio filozofije znanosti te se sastoji od tri glavne domene: epistemologije (teorije znanja), metafizike (filozofske discipline kojoj je cilj identificiranje naravi i strukture svega što jest) i logike (prirode znanstvenog zaključivanja i logičke strukture modela i teorija), kojima se često pridodaje i etika (nauke o ljudskom djelovanju s aspekta moralnih pravila i principa). U ovome kolegiju kritički će se obraditi u suvremenoj medicini dominantan biomedicinski model, kao i različiti humanistički modeli

nastali kao reakcija na njega. Propitat će se metafizičke pozicije svakog od modela (monizam, dualizam, holizam), njihove metafizičke pretpostavke (redukcionizam, emergentizam) i ontološke obaveze (fizikalizam/materijalizam, organicizam). Razjasnit će se filozofska ideja kauzalnosti i njezina uloga u medicini, različiti oblici realizma (naivni, reprezentacijski, kritički i znanstveni) i antirealizma (instrumentalizam, konstruktivizam) te kako se oni primjenjuju na određena pitanja u medicini poput prirode bolesti. Prezentirat će se Descartesovo shvaćanje tijela kao mehaničkog stroja i nasuprot tome fenomenološka razumijevanja bolesnika kao utjelovljenih subjekata. Filozofski će se pristupiti raščlambi termina poput *zdravlje, invalidnost, bolest, oboljenje* i *blagostanje* te kritički analizirati neke poznatije definicije zdravlja, poput one Svjetske zdravstvene organizacije. Opisat će se struktura objektivnoga (racionalizam i empirizam) i subjektivnoga (intuicija, vrijednosti, vrline) medicinskog zaključivanja te stvaranje i opravdanje znanja o dijagnostici i terapiji bolesti. Posebna pozornost posvetit će se kritičkoj analizi randomiziranih kliničkih istraživanja kao glavnog kreatora medicinskog znanja, kao i njihove sposobnosti utvrđivanja kauzalnih veza u medicini. Prikazat će se različita rješenja problema odnosa uma i tijela (*mind-body problem*) kroz analizu *Dijagnostičkog i statističkog priručnika za duševne poremećaje*, te psihoanalize Sigmunda Freuda. Konačno, obradit će se osnovne etičke teorije (deontologija, utilitarizam, etika vrline) i bioetički principi (dobročinstvo, neškodljivost, autonomija, pravednost) te raspraviti odnos između liječnika i pacijenta kroz nekoliko modela: s liječnikom u središtu (autoritarni, mehanicistički), s pacijentom u središtu (ugovorni, poslovni) i recipročni (partnerski, zavjetni, prijateljski).

Očekivani ishodi učenja na razini kolegija

- definirati filozofiju medicine i njezine glavne domene
- opisati metafizičke pozicije, pretpostavke i ontološke obaveze biomedicinskog i humanističkih modela u suvremenoj medicini
- filozofski analizirati termine *zdravlje, invalidnost, blagostanje, bolest* i *oboljenje*
- razumjeti uspostavljanje kauzalnih veza u medicini
- nabrojati Kochove postulate i Hillove kriterije
- shvatiti razliku između realizma i antirealizma
- objasniti prirodu i domet randomiziranih kliničkih istraživanja
- pokazati na primjerima razumijevanje probabilizma i randomizacije
- razlučiti mehanicističke i fenomenološke pristupe bolesnicima i bolesnom tijelu
- demonstrirati strukturu medicinskog zaključivanja u dijagnostici i terapiji
- opisati *mind-body problem* i njegova osnovna rješenja
- nabrojati i opisati etičke teorije i principe
- definirati prednosti i nedostatke etičkih teorija i principizma
- nabrojati i objasniti različite modele odnosa između liječnika i pacijenta

Način ispitivanja i ocjenjivanja

Polaze se	Da	Isključivo kontinuirano praćenje nastave	x	Ulazi u prosjek	Da
-----------	----	--	---	-----------------	----

Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita: Pravo pristupa završnom ispitu iz kolegija ostvaruje redoviti student kojem je nositelj kolegija ovjerio izvršenje svih propisanih nastavnih obveza iz kolegija sukladno Pravilniku o studijima i studiranju.

Način polaganja ispita i način ocjenjivanja: Svaki ispit i konačnu ocjenu čine tri dijela: kontinuirano usmeno i pismeno ispitivanja znanja i vještina za vrijeme nastave (20% konačne ocjene), te praktični (30% konačne ocjene) i pismeni ispit (50% konačne ocjene) koji se održavaju na kraju nastave.

Način stjecanja bodova: Kontinuirana aktivnost u nastavi

Brojčana ljestvica ocjenjivanja studentskog rada: izvrstan (5) – od 90 do 100 %; vrlo dobar (4) – od 80 do 89,9 %; dobar (3) – od 70 do 79,9 %; dovoljan (2) – od 60 do 69,9 %; nedovoljan (1) – od 0 do 59,9 %

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova

Vrsta aktivnosti	ECTS bodovi	Udio ocjene (%)
Kontinuirano usmeno i pismeno ispitivanja znanja i vještina za vrijeme nastave	0.2	20
Ukupno tijekom nastave	0.2	20
Praktični dio završnog ispita	0.3	30
Pismeni dio završnog ispita	0.5	50
UKUPNO BODOVA (nastava + završni ispit)	1	100 %

Datumi kolokvija: Svakodnevne provjere znanja.

Datumi ispitnih rokova: Prema objavljenom rasporedu

IV. DNEVNI PLAN NASTAVE

Predavanja (P) Seminari (S) Vježbe (V)

Dan	Tema	Nastavnik
31.1.2025.	P (1h) Uvod u filozofiju medicine. Njezino područje i domene. S (1h) Biomedicinski i humanistički modeli. V (4h) Metafizičke pozicije (monizam, dualizam, holizam) i pretpostavke (redukcionizam, emergentizam). Ontološke obaveze (fizikalizam, materijalizam, organicizam).	dr. sc. Martin Kuhar, dr. med.
3.2.2025.	P (1h) Kauzalnost u medicini. Kochovi postulati i Hillovi kriteriji. S (1h) Realizam i antirealizam. V (4h) Čovjek kao stroj. Čovjek kao utjelovljeni subjekt.	dr. sc. Martin Kuhar, dr. med.
4.2.2025.	P (1h) Medicinsko zaključivanje u dijagnostici i terapiji. Probabilistika i randomizacija. S (1h) Racionalizam i empirizam. Dedukcija i indukcija u medicini. V (4h) Randomizirana klinička istraživanja.	dr. sc. Martin Kuhar, dr. med.
5.2.2025.	P (1h) Zdravlje, invalidnost, blagostanje, bolest, oboljenje. S (1h) Problem odnosa uma i tijela (<i>mind-body problem</i>). V (4h) DSM i psihoanaliza.	dr. sc. Martin Kuhar, dr. med.
6.2.2025.	P (1h) Etičke teorije (deontologija, utilitarizam, etika vrlina). S (1h) Etički principi (dobročinstvo, neškodljivost, autonomija, pravednost). V (4h) Odnos liječnik-pacijent (autoritarni, mehanicistički, ugovorni, poslovni, partnerski, zavjetni, prijateljski).	dr. sc. Martin Kuhar, dr. med.